

Rola kompetencji cyfrowych dla przyszłości zawodowej osób młodych

Departament Rynku Pracy Data publikacji: 13.07.2021 Data modyfikacji: 13.07.2021

Rola kompetencji cyfrowych dla przyszłości zawodowej osób młodych

Otoczająca nas rzeczywistość oraz rynki pracy charakteryzują się dużo większą dynamiką, niż miało to miejsce w przeszłości. Jeszcze stosunkowo niedawno pracownik często całe swoje życie zawodowe spędzał w obrębie jednej firmy, w tym samym kręgu zawodowym, wykonując podobną pracę. Taki model życia zawodowego odchodzi do przeszłości i płyną z tego konkretne wnioski dla osób planujących swoją karierę zawodową, zwłaszcza dla tych, które wchodzi obecnie na rynek pracy. Współczesne rynki pracy kształtowane są przez kilka trendów globalnych, wśród których najistotniejsze to transformacja cyfrowa i postępująca automatyzacja, zmiany klimatu i wynikająca z nich transformacja energetyczna oraz zmiany demograficzne. Zmiany technologiczne, nowe zawody i umiejętności oraz nowe formy pracy (takie jak na przykład praca zdalna lub praca na platformach) wymagają od osób pracujących stałego podnoszenia kompetencji i umiejętności, tak by były one wysokiej jakości, aktualne i pozwalały na podejmowanie zatrudnienia w zawodach przynoszących satysfakcję.

Kompetencje cyfrowe

Jednym z obszarów wymagających stałego podnoszenia lub aktualizacji jest obszar tzw. szeroko pojętych **kompetencji cyfrowych**[1], które powoli stają się nieodzowne praktycznie we wszystkich zawodach i branżach. Dane zawarte w *Barometrze zawodów* [link] wskazują, że wśród specjalistów i menedżerów najczęściej poszukuje się osób z umiejętnościami informatycznymi, znających nowe technologie.

Wpływ digitalizacji na rynek pracy w liczbach

 Obecnie 90% miejsc pracy wymaga umiejętności cyfrowych

 Digitalizacja wytworzyła 2 mln nowych miejsc pracy w UE w ostatniej dekadzie

 1,75 mln nowych miejsc pracy w sektorze ICT ma powstać do roku 2030

 Szacuje się, że automatyzacji ulegnie od 14 do 47% zawodów

 20% Odsetek wysoko zdigitalizowanych firm w UE

W badaniu European Digital Skills Survey z 2017 r. stwierdzono, że „w niektórych kategoriach pracy ponad 90% miejsc pracy wymaga określonych rodzajów umiejętności cyfrowych. Podstawowe umiejętności cyfrowe są najczęściej wymagane we wszystkich zawodach”. Badanie wykazało, że zapotrzebowanie na umiejętności cyfrowe wykraczało poza tradycyjną pracę biurową i obejmowało także takie stanowiska, jak np. technicy i wykwalifikowani robotnicy rolni (za: EU actions to address low digital skills, Europejski Trybunał Obrachunkowy, 2021).

Ale nie tylko o sam obszar życia zawodowego chodzi. W obliczu zmieniającej się rzeczywistości i trwającej na naszych oczach tzw. rewolucji cyfrowej 4.0 również w życiu codziennym posiadanie kompetencji cyfrowych staje się nieodzownym warunkiem sprawnego funkcjonowania. Coraz więcej spraw wymagających kontaktu z administracją publiczną można zrealizować jedynie lub głównie za pośrednictwem Internetu. Pandemia Covid -19 pokazała, jak ważne są kompetencje cyfrowe w kontekście edukacji i pracy zdalnej.

Jak ocenić swoje kompetencje cyfrowe?

Do tego celu może służyć Europejska Rama Kompetencji Cyfrowych dla Obywateli (Rama DigComp). [2] Jej celem jest zapewnienie narzędzia do poprawy kompetencji cyfrowych obywateli, pomoc decydentom w formułowaniu polityki oraz planowaniu inicjatyw edukacyjnych i szkoleniowych w celu poprawy kompetencji cyfrowych. Zarazem dostarcza ona wspólnego języka do identyfikowania i opisu kluczowych obszarów kompetencji cyfrowych.

Rama obejmuje 5 obszarów i 21 kompetencji, które w pełny i jednoznaczny sposób opisują kompetencje

cyfrowe w obszarach wiedzy, umiejętności oraz postaw. Każda kompetencja została przedstawiona w postaci tabelarycznej i obejmuje: zwięzłą definicję, deskryptory trzech poziomów zaawansowania (A, B i C), przykłady wiedzy, umiejętności oraz postaw dla danej kompetencji, przykłady jak kompetencje cyfrowe mogą przekładać się na praktyczne życiowe cele np. naukę oraz zatrudnienie.

Wersja Word formularza sprawdzającego kompetencje cyfrowe stworzonego

w oparciu o wspomnianą ramę, dostępna jest pod [linkiem](#). Formularz stanowi odzwierciedlenie zapisów ramy i pozwala na przeprowadzenie samooceny po jego wydrukowaniu bądź zapisaniu na komputerze.

Został on rozszerzony o dodatkowe ćwiczenia sprawdzające w praktyce podstawową wiedzę w zakresie edytora tekstu, arkusza kalkulacyjnego i programu do przygotowywania prezentacji.

W Polsce dostrzeżono potrzebę walidacji kompetencji cyfrowych. Można już zdawać egzamin z kompetencji Cyfrowych VCC, który pozwoli na sprawdzenie posiadanego poziomu kompetencji cyfrowych.

Ponadto, dostępne jest przygotowane na potrzeby walidacji kompetencji cyfrowych

bezpłatne narzędzie do oceny poziomu umiejętności cyfrowych [3] opracowane w projekcie Digital Skills Accelerator (DSA) w ramach programu Erasmus+. Narzędzie pozwala na poznanie swoich umiejętności cyfrowych i skorzystanie z modułu szkoleniowego służącego ich uzupełnieniu.

Inicjatywy na rzecz podnoszenia umiejętności cyfrowych

Do młodzieży kierowane są ciekawe inicjatywy administracji rządowej dotyczące podnoszenia umiejętności cyfrowych, na przykład:

- Stypendium Premiera - <https://www.gov.pl/web/stypendium>,
- Liderzy Cyfryzacji - <https://www.gov.pl/web/govtech/liderzy-cyfryzacji>
- Projekt pn. Akademia Innowacyjnych Zastosowań Technologii Cyfrowych (AI Tech) - <https://www.gov.pl/web/aitech>

Nowa edycja *Gwarancji dla młodzieży*

Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii prowadzi prace nad nową edycją *Gwarancji dla młodzieży* (GdM) - programu wynikającego ze skierowanego do państw członkowskich UE postulatu zapewnienia młodym ludziom w wieku do 30 lat dobrej jakości oferty zatrudnienia, dalszego kształcenia, przyuczenia do zawodu lub stażu w ciągu 4 miesięcy od zakończenia kształcenia formalnego lub utraty pracy. Nowe zalecenie Rady UE z października 2020 r. w sprawie wzmocnienia *Gwarancji dla młodzieży* kładzie zdecydowanie większy nacisk na przygotowanie kompetencji cyfrowych uczestników działań aktywizacyjnych w ramach GdM. W związku z tym projekt aktualizacji zakłada, że każdy kandydat zainteresowany uczestnictwem będzie mógł na początku przejść walidację posiadanych kompetencji, a w przypadku stwierdzenia występowania braków, będzie miał możliwość ich uzupełnienia poprzez uczestnictwo w szkoleniu podnoszącym kompetencje cyfrowe.

[1] Kompetencje cyfrowe można zdefiniować jako swobodne i krytyczne korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych, aby osiągać cele związane pracą, zatrudnieniem, nauką, wypoczynkiem i uczestnictwem w życiu społecznym. Kompetencje cyfrowe są jednym z 8 obszarów kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie, które są niezbędne do pełnego uczestnictwa w życiu coraz bardziej scyfryzowanego społeczeństwa <https://vccsystem.eu/system-certyfikacji/kompetencje-cyfrowe/> data wejścia: 14-06-2021 r.

[2] Szczegółowe informacje na temat ramy DigComp są dostępne na stronie Komisji Europejskiej:

<https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomp/digital-competence-framework>.

[3] <http://www.digitalskillsaccelerator.eu/pl/learning-portal/online-self-assessment-tool/>. Data wejścia: 14-06-2021 r.